

Politikai kultúra és politikai kommunikáció Magyarországon 1989-2007

Előadás

Tarrósy István és Koller Inez

2007/2008 őszi szemeszter

A társadalom politikai kommunikációja 1989-2007

Politikai magatartásformák

Politikai kommunikációnak számít minden olyan nyilvános megnyilvánulás, amelyről az adott résztvevő úgy gondolja, hogy az adott kommunikáció tartalma alkalmas politikai értékek, érdekek, szándékok és vélemények kifejezésére.

Tiltakozási formák

Választói magatartás

A társadalom politikai kommunikációja 1989-2007

Nyilatkozatok, felhívások

Sztrájkok

Aláírásgyűjtés, népszavazás kezdeményezés

Tüntetések, tömegdemonstrációk

A nemzeti ünnepek szerepe

Tömeges ellenállási kísérletek

Politikai erőszak

Művészi és „photoshop-olt” politikai tiltakozás

Választói magatartás

Nyilatkozatok, felhívások

Értelmiségi csoportok tekintélyüket arra használják, hogy valamit elítéljenek, vagy követeljenek

Önmagában nincs sok jelentősége, de felerősíthet más politikai kommunikációs formákat

Sztrájkok

Magyarországon viszonylag kevés a sztrájkok száma, ami a pozitív szolidaritás-élmény hiányával magyarázható

Ott hatásos, ahol magas a zsarolási potenciál

Aláírásgyűjtés, népszavazás kezdeményezés

Tömeges politikai részvétel

A közvetlen demokratikus részvétel eszköze

Alapvetően fontos és mindenkit érintő kérdésekre
vonatkozik

A társadalom véleménye megosztott

A meglévő képviseleti rendszer nem képes a
kérdésben döntést hozni, vagy megerősítést vár

A Fidesz eredeti kérdései

2006. október 24.

1. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetni?”
2. **„Egyetért-e Ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban?”**
3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és járóbeteg-szakellátásért továbbra se kelljen vizitdíjat fizetni?”
4. **„Egyetért-e Ön azzal, hogy a gyógyszereket továbbra is csak gyógyszerertárban lehessen árusítani?”**
5. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nyugdíjasok továbbra is a 2006. október 23-án hatályos törvényi rendelkezések szerint vállalhassanak munkát?”
6. **„Egyetért-e Ön azzal, hogy a – 2005. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény szerint – családi gazdálkodót első helyen illesse meg elővásárlási jog termőföld vagy tanya vásárlása esetén?”**
7. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés – a fegyelmi és kártérítési felelősség mellett – törvényben szabályozza a miniszterelnök és a Kormány tagjai speciális, objektív felelősségét is a költségvetés túllépéséért?”

Kálmán László kérdései

2007. Július 9.

1. Egyetért-e Ön azzal, hogy a helyi önkormányzatok egészségügyi feladataik ellátásának módjáról szabadon dönthessenek?”
2. „Egyetért-e Ön azzal, hogy egyes vény nélkül is kapható gyógyszereket a gyógyszertárakon kívül is lehessen forgalmazni?”
3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a földterület megművelőjét illesse meg első helyen elővásárlási jog termőföld vásárlása esetén?”

Az Albert-házaspár kérdése

"Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon a jelenlegi egybiztosítós szolidaritás elvű kötelező egészségbiztosítási rendszerben az üzleti biztosítók semmilyen formában ne kapjanak szerepet a népszavazást követő évtől számított 5 éven át?"

Egy magánszemély kérdése

"egyetért-e a szavazó azzal, hogy az "igazságosabb közteherviselés érdekében" a felsőoktatási intézmények hallgatói "legalább kis mértékben" járuljanak hozzá saját képzési költségeikhez."

Nagy Tamás kérdése

Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők
Országos Szövetsége (MOSZ) elnöke

„Egyetért-e azzal, hogy a földterület művelőjét
illesse meg elővásárlási jog termőföld vagy tanya
vásárlása esetén?”

Gyurcsány Ferenc kérdései

2007. Október 8.

„Tisztasági csomag”

1. Szigorúbb és átláthatóbb pártfinanszírozási törvény
2. Pártok ifjúsági szervezetei támogatásának egységesítése
3. A civil és a politikai szféra szétválasztása
4. Szigorú összeférhetetlenség,
5. Vagyonosodási vizsgálat képviselőknél és magas beosztású köztisztviselőknél
6. Főállású országgyűlési képviselőség
7. Átlátható képviselői jövedelmek

A Fidesz második sorozata

2007. Október 9.

„Tiszta vizet a pohárba!”

1. Országgyűlési képviselők létszámának csökkentése 386-ról 200-ra;
2. Miniszterelnök, miniszterek, államtitkárok és országgyűlési képviselők SZJA bevételeinek nyilvánosságra hozása;
3. Politikai hirdetés a sajtóban és szabadtéri reklámhordozón való közzétételének törvényi tilalma;
4. A kormányzati, önkormányzati és a költségvetési szervi tevékenység reklámozásának tilalma;
5. Az euró bevezetéséig nem emelkedhetne az országgyűlési képviselők fizetése;
6. A miniszterelnök, miniszterek, államtitkárok illetményét a 2002-ben hatályos szabályozás szerint állapítanák meg;
7. Évenként vizsgálnák a miniszterelnök, miniszterek, államtitkárok és országgyűlési képviselők vagyongyarapódását;
8. Kötelező lenne a miniszterelnök, miniszterek és államtitkárok illetményének, egyéb juttatásainak személyenkénti nyilvánosságra hozása;

Szerető Szabolcs kérdései

2007. Október 9.

„egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt a főállású parlamenti képviselői intézmény szabályozásáról?”

„egyetért-e azzal, hogy a képviselők költségtérítésének elszámolása a többi állampolgárra vonatkozó szabályok alapján történjen?”

„egyetért-e azzal, hogy a pártok csak a költségvetéstől és magánszemélyektől fogadjanak el támogatást, és a kampányidőszakban nyilvános kampányszámlát vezessenek?”

„egyetért-e azzal, hogy kampányidőszakban az országos listát állító pártok csak egységesen meghatározott összegért tehessék közzé hirdetéseiket?”

„egyetért-e azzal, hogy a kormány tagjait és osztályvezetői szinttől felfelé a köztisztviselőket általános, rendszeres és kötelező vagyonosodási vizsgálatnak vessék alá?”

Cs. Kádár Péter kérdései

2007. Október 15.

"Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson az országgyűlési képviselők jogállásáról az alábbi tartalmú szöveggel? 2009. január 1-jétől nem lehet országgyűlési képviselő az önkormányzati tisztségviselő, a megyei közgyűlési elnök és a megyei közgyűlési alelnök".

Tüntetések, tömegdemonstrációk

Két alapformája:
eredeti és kisajátító

Március 15.

Május 1.

Augusztus 20.

Október 23.

Tömeges ellenállási kísérlet

Taxis blokád 1990

Agrárdemonstrációk 1997

Félpályás útlezárások 2002-

Miniszterelnök visszahívó mozgalom 2006

Politikai erőszak

Batthyányi emlékmécses 1988

Cigányellenes megmozdulások 1990-1994

Szlovák – magyar találkozások

Robbantgatások, nyílt v. titkos fenyegető levelek,
lövöldözés, pártszékház felgyújtások 1994-2002

Magyar Televízió ostroma, letartóztatások 2006

Választói magatartás

Biztos pártválasztók tábora – bizonytalanok tábora

A részvételi arány is a politikai kommunikáció egy formája (hogyan emlékeznek rá, szavaztak-e, kire szavaztak)

Kampányidőszakban főként befogadói, passzív, amely a választás napján aktivizálódik

Proteszt szavazás

A média politikai kommunikációja 1989-2007

A média szerepe társadalom tájékoztatásában

Közszolgálati televíziók

Nyomtatott sajtó

Újságíró társadalom

Közszolgálati televíziók

Agitáció, propaganda – a demokratikus hatalom ellenőrzése

A nyugat-európai közszolgálati tévék identitás- és legitimitásválsága

Közszolgálati média modellek:

reformer

ortodox

pragmatikus

Közszolgálati televíziók

Az állami televíziók átalakulása

A modernizáció területei:

műsorpolitika
finanszírozás
professzionizálódás
politikai függetlenség

Akadályok:

médiaháború
média törvény 1995
túlméretezett, pazarló költségvetés
pénzügyi kiszolgáltatottság
elkötelezettség – objektivitás-
doktrína
külső – belső sokszínűség
szakmai szolidaritás hiánya
kuratóriumok, a média-egyensúly
meghirdetése
vitatható szakmai teljesítmény

Nyomtatott sajtó

Baloldali sajtó

Népszabadság
Népszava
Magyar Hírlap
Világgazdaság
hvg
168 óra
ÉS
Figyelő
Magyar Narancs
Tallózó

Jobboldali sajtó

Magyar Nemzet
Családi Vasárnapi Újság
Ez a Hét
Független Magyar Újság
Heti Nemzeti Újság
Heti Válasz
Kis Újság
Magyar Demokrata
Magyar Fórum
Magyar Jelen
Magyar Nemzetőr
Magyarország
Magyar Világ
Ring
Új Idők
Szabad Föld
Szent Korona
Szövetség

Nyomtatott sajtó

Sajtópiaci részesedés

Pénzügyi helyzet

támogatások

hirdetések (a reklámszakma bizalma)

Olvasók politikai szimpátiája

Újságíró társadalom

	Európai elkötelezett	Angolszász objektív
Politikai kötődés	Pártos	Pártatlan
Elkötelezettség tárgya	Egy ideológia vagy párt	Demokratikus alapértékek
Valóságábrázolás	Szelektív	Reprezentatív
Sokszínűség	Külső sokszínűség	Belső sokszínűség
A kormányhoz való viszony	Lojális vagy kritikus	Kritikus
A sajtó funkciója	Mozgósítás	Tájékoztatás
Az újságíró szerepe	Elkötelezett véleményvezér	Semleges krónikás
Jellemző műfaj	Vezércikk	Hír

Újságíró társadalom

Szolidaritás hiánya

Bírósági gyakorlat

Újságírói elkötelezettség

Internetes sajtószabadság

A demokrácia „örkutyája” vagy „mikrofonállvány”?

Választási kampányok 1990-2006

Választási kampányok jelszavai, jelmondatai

MDF – 1990 „nyugodt erő”, „biztos kéz” 1994 keresztény nemzeti örökség továbbvitele, béke, nyugalom, stabilitás 1998 „biztonságot a mindennapokban”

FIDESZ – 1990 „Halgass a szívedre, szavazz a Fideszre” 1994 „beszéljünk a lényegről”, „ha unod a banánt, válaszd a narancsot” 1998 „van más választás, polgári Magyarország”, „több, mint kormányváltás, kevesebb, mint rendszerváltás” 2006 „rosszabbul élünk, mint négy évvel ezelőtt”

KNDP – 1990 „Hit, remény, szeretet”

MIÉP – 1998 „se nem jobb, se nem bal, keresztény és magyar”, „aki magyar, velünk tart”, „jön a nyuszi, megy a Gyuszi”

FKgP – 1990 „Bort, búzát, békességet”, „Isten, haza, család” 1994 30 pontos program,

Választási kampányok 1990-2006

Választási kampányok jelszavai, jelmondatai

MSZP – 1994 „nyíltan, együtt, békében”, szakértelem és megbízhatóság” 2002 „szociális fordulat”, „Magyarország mindannyiunké, a jogállam is mindenkié” 2006 „igen, megcsináltuk”, húzzunk bele”

SZDSZ – 1990 „tudjuk, merjük, tesszük” 1994 „bizalom” 1998 „Tarstuk a jó irányt” 2002 „nemcsak polgár, ember is” 2006 „Kovács Pisti”

A politikai pártok parlamenti, kormányzati és „egyéb színterű” kommunikáció 1989-2007

Politikai kommunikáció a parlamentben

Beszélő parlament ↔ munkaparlament

A parlamenti ülések és a nyilvánosság

1998. március 15. zártláncú kamerás
rendszer

**Az abszolút nyilvánosság megvonása
összeegyeztethető-e a demokráciával?**

A politikai pártok parlamenti, kormányzati és „egyéb színterű” kommunikáció 1989-2007

A kormányzat társadalom felé irányuló kommunikációja

1998 Modern Média-marketing kormányzás (Fidesz)

Médiaegyensúly, Nyelvreform, Emberkép-
változtatás, Központban a miniszterelnök

2002 Medgyessy

„kötségvetési politikai kommunikáció”, bulvár-
politizálás: feljelentés-dömping

2004-2006 Gyurcsány kézivezérlés 2006-2007 háttérbe
vonulás

A politikai pártok parlamenti, kormányzati és „egyéb színterű” kommunikáció 1989-2007

Az „egyéb színtér” megjelenése

1998 → miniszterelnök, kommunikációs
államtitkár

2002 → tömeges erődemonstrációk, „polgári
körök”, nemzeti konzultáció (Kudlik Júlia)

2004 → Gyurcsány: vissza a parlamentbe